

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIđI
Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez M¼d¼rl¼đ¼

HAŞHAŞ TESCİL RAPORU
(Papaver somniferum L.)

- 1. Arzuhanım**
- 2. Ferdahanım**

Ankara
2026

Arzuhanım ve Ferdahanım Haşhaş Çeşit Adaylarının Tescili Hakkında Rapor

Tıbbi ve Aromatik Bitki çeşitleri, Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliği'nin 17. maddesi gereği Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri ile kayıt altına alınmaktadır.

Eskişehir Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından ıslah edilen Arzuhanım ve Ferdahanım Haşhaş çeşit adayları; 2023-2024 ve 2024-2025 üretim sezonu arasında, FYD denemelerine alınmıştır. Denemeler süresince çeşit adayının FYD testleri Eskişehir ve Ankara lokasyonlarında yürütülmüştür. Denemelerde çeşit adaylarının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşit özellik belgesi hazırlanmış olup bu özellikler Çizelge 5 ve 6' da verilmiştir.

Arzuhanım: Haşhaş çeşit adayı; Yaprak mumsuluğu; orta, Çiçek tomurcuğunda antosiyanin renklenmesi; yok, Taç yaprak rengi; beyaz, Taç yaprakta yarıлма; yok, Tohum rengi; sarımsı kahverengi, % 50 Çiçeklenme zamanı; orta olarak gözlenen bir çeşittir.

Ferdahanım: Haşhaş çeşit adayı; Yaprak mumsuluğu; orta, Çiçek tomurcuğunda antosiyanin renklenmesi; yok, Taç yaprak rengi; beyaz, Taç yaprakta yarıлма; yok, Tohum rengi; beyaz, % 50 Çiçeklenme zamanı; orta olarak gözlenen bir çeşittir.

Çizelge 1. 2024 yılı Haşhaş Çeşit Adaylarına Ait Teknolojik Analiz Değerleri Tablosu (Eskişehir)

Çeşitler	Morphine oranı (%)	Codeine oranı (%)	Noscapine oranı (%)
Arzu Hanım	0,990	0,050	0,060
Ferda Hanım	1,015	0,000	0,140

(*)Teknolojik analizler, Eskişehir Geçit Kuşağı TAE Müdürlüğü tarafından yapılmıştır. (2024)

Çizelge 2. 2025 yılı Haşhaş Çeşit Adaylarına Ait Teknolojik Analiz Değerleri Tablosu (Ankara)

Çeşitler	Morphine oranı (%)	Codeine oranı (%)	Thebaine oranı (%)	Papaverine oranı (%)	Noscapine oranı (%)
Arzu Hanım	1,161	0,084	0,095	0,000	0,091
Ferda hanım	1,009	0,092	0,102	0,000	0,154

(*)Teknolojik analizler, Afyon Alkolid Fabrikası tarafından yapılmıştır. (2025)

Çizelge 3. 2025 yılı Haşhaş Çeşit Adaylarına Ait Teknolojik Analiz Değerleri Tablosu (Ankara)

Çeşitler	Morphine oranı (%)	Codeine oranı (%)	Thebaine oranı (%)	Noscapine oranı (%)
Arzu Hanım	1,130	0,110	0,000	0,000
Ferda hanım	1,220	0,000	0,000	0,238

(*)Teknolojik analizler, Eskişehir Geçit Kuşağı TAE Müdürlüğü tarafından yapılmıştır. (2025)

Çizelge 4. 2024-2025 yılı Haşhaş Çeşit Adaylarına Ait Teknolojik Analiz Değerleri Tablosu (3 Lok. Ort)

Çeşitler	Morphine oranı (%)	Codeine oranı (%)	Thebaine oranı (%)	Noscapine oranı (%)
Arzu Hanım	1,094	0,081	0,032	0,050
Ferda hanım	1,081	0,031	0,034	0,177

Karar Tescil Komitesinindir.

**Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon
Merkez Müdürlüğü**

**ARZUHANIM HAŞHAŞ ÇEŞİT ADAYININ
TESCİLİ HAKKINDA RAPOR**

1.	Teknik incelemeyi yapan yetkili kuruluş <i>Testing authority</i>	:	Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü-Ankara
2.	Çeşidin denemelerdeki adı (kod numarası) <i>Variety name or code in technical examination</i>	:	Arzuhanım
3.	Başvuru sahibinin adı ve adresi <i>Applicant (name and adress)</i>	:	Eskişehir Geçit Kuşağı TAE Müdürlüğü
4.	İslahçı kişi/kuruluş adı ve adresi <i>Breeder (name and adress)</i>	:	Eskişehir Geçit Kuşağı TAE Müdürlüğü
5.	Botanik adı <i>Botanical name of taxon</i>	:	<i>Papaver somniferum L.</i>
6.	Tür adı <i>Common name of taxon</i>	:	Haşhaş
7.	Çeşit adı <i>Variety denomination</i>	:	Arzuhanım
8.	UPOV özellik belgesinin tarih ve sayısı <i>Date and document number of UPOV test guidelines</i>	:	TG/166/4 – 09.04.2014
9.	Test zamanı <i>Period of testing</i>	:	2023-2024 ve 2024-2025 üretim sezonu
10.	Test sonuçlarının verildiği yer ve tarihi <i>Date and place of issue of document</i>	:	Ankara-2026

11	Gözlemlenen özellikler <i>Observations</i>
----	---

Çizelge 5. Arzuhanım Haşhaş Çeşit Adayı İle İlgili Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD)
Testlerine İlişkin Gözlem Değerleri Tablosu

Upov No	Karakterler (<i>Carakters</i>)		Not (<i>Note</i>)	Açıklamalar (<i>Explanations</i>)
4	Yaprak (<i>Leaf</i>)	Mumsuluk (<i>Waxiness</i>)	2	Orta (<i>Medium</i>)
10 (*)	Taç yaprak (<i>Petal</i>)	Renk (<i>Color</i>)	1	Beyaz (<i>white</i>)
16	Kapsül (<i>Capsule</i>)	Mumsuluk (<i>Waxiness</i>)	2	Orta (<i>Medium</i>)
18 (+)	Kapsül (<i>Capsule</i>)	Boyuna kesitinin şekli (<i>Shape of longitudinal section</i>)	3	Silindirik (<i>Cylindrical</i>)
23 (*) (+)	Kapsül (<i>Capsule</i>)	Açılabilirlik (<i>Dehiscence</i>)	1	Açılmaz /kapalı (<i>Indehiscent</i>)
27 (*)	Tohum (<i>Seed</i>)	Renk (<i>Color</i>)	2	Sarımsı kahve (<i>Yellowish brown</i>)

**FERDAHANIM HAŞHAŞ ÇEŞİT ADAYININ
TESCİLİ HAKKINDA RAPOR**

1.	Teknik incelemeyi yapan yetkili kuruluş <i>Testing authority</i>	:	Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü-Ankara
2.	Çeşidin denemelerdeki adı (kod numarası) <i>Variety name or code in technical examination</i>	:	Ferdahanım
3.	Başvuru sahibinin adı ve adresi <i>Applicant (name and adress)</i>	:	Eskişehir Geçit Kuşağı TAE Müdürlüğü
4.	İslahçı kişi/kuruluş adı ve adresi <i>Breeder (name and adress)</i>	:	Eskişehir Geçit Kuşağı TAE Müdürlüğü
5.	Botanik adı <i>Botanical name of taxon</i>	:	<i>Papaver somniferum L.</i>
6.	Tür adı <i>Common name of taxon</i>	:	Haşhaş
7.	Çeşit adı <i>Variety denomination</i>	:	Ferdahanım
8.	UPOV özellik belgesinin tarih ve sayısı <i>Date and document number of UPOV test guidelines</i>	:	TG/166/4 – 09.04.2014
9.	Test zamanı <i>Period of testing</i>	:	2023-2024 ve 2024-2025 üretim sezonu
10.	Test sonuçlarının verildiği yer ve tarihi <i>Date and place of issue of document</i>	:	Ankara-2026

11	Gözlemlenen özellikler <i>Observations</i>
----	---

Çizelge 6. Ferdahanım Haşhaş Çeşit Adayı İle İlgili Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Gözlem Değerleri Tablosu

Upov No	Karakterler (<i>Carakters</i>)		Not (<i>Note</i>)	Açıklamalar (<i>Explanations</i>)
4	Yaprak (<i>Leaf</i>)	Mumsuluk (<i>Waxiness</i>)	2	Orta (<i>Medium</i>)
10 (*)	Taç yaprak (<i>Petal</i>)	Renk (<i>Color</i>)	1	Beyaz (<i>white</i>)
16	Kapsül (<i>Capsule</i>)	Mumsuluk (<i>Waxiness</i>)	2	Orta (<i>Medium</i>)
18 (+)	Kapsül (<i>Capsule</i>)	Boyuna kesitinin şekli (<i>Shape of longitudinal section</i>)	3	Silindirik (<i>Cylindrical</i>)
23 (*) (+)	Kapsül (<i>Capsule</i>)	Açılabilirlik (<i>Dehiscence</i>)	1	Açılmaz /kapalı (<i>Indehiscent</i>)
27 (*)	Tohum (<i>Seed</i>)	Renk (<i>Color</i>)	1	Beyaz (<i>White</i>)